

LSMU – vienas iš dviejų geriausių universitetų Lietuvoje

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) išlieka tarp dviejų geriausių šalies universitetų. Tai paaikškėjo žurnalui „Reitingai“ pristačius 2026 m. Lietuvos universitetų vertinimą.

„Diplomas – tai galimybė“: LSMU absolventas mąsto apie vakciną, kuri pakeistų pasaulį

„Jaunam žmogui, kuris ieško ne tik profesijos, bet ir prasmės, visuomenės sveikatos studijos atveria daugybę galimybių: nuo gyvensenos medicinos iki epidemiologijos, nuo mokslo iki praktinės veiklos. Šiais laikais karjeros kelias nebūtinai tiesinis: įgytos žinios leidžia keisti veiklą norima kryptimi, kurti savo veiklos modelį ir prisitaikyti prie kintančio pasaulio“, – sako Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) visuomenės sveikatos studijų absolventas Paulius Gradeckas.

Pašnekovo profesinėje biografijoje – patirtys, sujungusios mokslą, praktiką ir sveikatos politiką: jis buvo šalies vadovų patarėju sveikatos klausimais, bendradarbiavo su Pasaulio sveikatos organizacija, dirbo su tarptautiniais projektais užsienio šalyse, nevyriausybiniuose organizacijose.

»2

»3

Žmogaus judesys – tarsi piršto atspaudas

»4

Kai sugrįžta pirmieji žingsniai: vaikų reabilitacijos istorijos iš Kauno klinikų

»5

Sveikatos inovacijos atvirai: kaip idėjos tampa sprendimais

»2

LSMU – vienas iš dviejų geriausių universitetų Lietuvoje

1 » Šiomet LSMU surinko 57,64 taško ir bendrame universitetų reitinge užėmė antrąją vietą. Šią poziciją Universitetas išlaiko jau ketvirtus metus iš eilės. Tai itin reikšmingas įvertinimas, nes LSMU yra specializuotas universitetas, sutelkęs studijas, mokslą ir klinikinę praktiką gyvybės, sveikatos, veterinarijos ir žemės ūkio mokslų srityse.

2026 m. žurnalas „Reitingai“ pirmą kartą visus Lietuvos universitetus – valstybinius ir privačius – vertino bendrai.

Universitetai buvo vertinami pagal 43 kriterijus, suskirstytus į penkis didelius blokus: mokslo, me-

no ar sporto veiklą ir pridėtinę vertę šalies ūkiui, alumnų kuriamą vertę ir darbdavių nuomonę, studentus ir studijas, konkuravimą tarptautinėje studijų erdvėje bei akademinį personalą.

Vienas ryškiausių šių metų LSMU pasiekimų – alumnų kuriamos pridėtinės vertės ir darbdavių nuomonės kriterijus. Šiame bloke LSMU surinko daugiausia taškų – 27,48 iš 30 galimų. Vertinant buvo atsižvelgta į darbdavių apklausą, absolventų įsidarbinimą, jų pajamas po studijų ir karjeros sėkmę.

Ypač išsiskyrė LSMU absolventų pajamos. Praėjus 18 mėnesių po pirmosios pakopos ir vientisųjų stu-

dijų baigimo LSMU alumnų vidutinis atlyginimas siekė 3500 eurų. Tai – aukščiausias rodiklis tarp vertintų universitetų.

Didžiausius vidutinius atlyginimus po 18 mėnesių nuo antrosios pakopos, rezidentūros ir profesinių studijų baigimo taip pat pelnė LSMU alumnai – jų atlyginimo vidurkis siekė 5 285 eurus. Aukščiausias rezultatas LSMU teko ir tarp trečiosios pakopos absolventų: praėjus 18 mėnesių po studijų baigimo, jų vidutinis atlyginimas siekė 6 401 eurą.

Aukštai įvertintas ir LSMU studentų bei studijų blokas. Jame Universitetas surinko 15,62 taško iš 20 galimų. Šiame kriterijuje vertinta,

kokie jaunuoliai įstojo į universitetus, kaip jie išlaikė valstybinius brandos egzaminus, kiek studentų studijas baigia laiku, kokia dalis gauna skatinamąsias stipendijas, koks studentų nubyrėjimas ir studijų rezultatyvumas.

Darbdavių apklausoje LSMU absolventų parengimas taip pat įvertintas aukštai – 7,93 balo iš 10. Iš viso apklausoje dalyvavo 2 326 Lietuvos darbdaviai iš įvairių šalies regionų ir skirtingo dydžio įmonių bei įstaigų.

Reitinge pabrėžta, kad universitetų absolventų įsidarbinimo rodikliai Lietuvoje apskritai yra geri, tačiau LSMU išsiskiria būtent aukšta alumnų sukuriama verte, jų kon-

kurencingumu darbo rinkoje ir pajamų rodikliais.

Šių metų rezultatai rodo nuoseklią LSMU lyderystę sveikatos mokslų srityje ir stiprų Universiteto absolventų pasirengimą profesinei veiklai. LSMU studijų modelis jungia mokslą, praktiką, klinikinę patirtį ir glaudų bendradarbiavimą su sveikatos priežiūros sistema, tad Universiteto absolventai darbo rinkoje išlieka itin vertinami.

Gerai rezultatais šiomet gali džiaugtis ir LSMU gimnazija. 2026 m. geriausių atrankinių gimnazijų reitinge ji užėmė ketvirtąją vietą Lietuvoje.

Komunikacijos tarnybos inf.

Sveikatos inovacijos atvirai: kaip idėjos tampa sprendimais

1 » Sveikatos inovacijos šiandien tampa ne pasirinkimu, o būtinybe – jos lemia ne tik medicinos pažangą, bet ir realius pokyčius pacientų gyvenime, sveikatos sistemų efektyvumą bei visuomenės gerovę. Tačiau kelias nuo idėjos iki sprendimo išlieka sudėtingas, reikalaujantis ne tik žinių, bet ir drąsos, bendradarbiavimo bei gebėjimo veikti neapibrėžtumo sąlygomis.

Vykinta Čeponytė
Projektų koordinatore

Būtent apie tai balandžio 23 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos fakultete diskutavo doktorantai, magistrantai, mokslininkai ir praktikai. Diskusiją „Sveikatos inovacijos atvirai“ subūrė LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centras, kviesdamas atviram ir gyvam pokalbiui apie tai, kas iš tikrųjų vyksta kuriant inovacijas.

Savo patirtimi dalijosi Jūratė Kiršė – „Pulsetto“ klinikinių tyrimų ir reguliavimo strategijos vadovė, bei Mantas Jurkonis – LSMU vaistinės vadovas, mokslininkas ir inovatorius. Diskusiją moderavo centro vadovas Edmundas Šalna, akcentavęs dialogo svarbą tarp mokslo ir verslo.

Kelias į inovacijas: skirtingas, bet vedantis į tą patį tikslą

Diskusijos dalyvių patirtys atskleidė, kad į inovacijų pasaulį nėra vieno kelio. Jūratės profesinis kelias prasidėjo nuo visuomenės sveikatos studijų, tačiau lūžiu tapo įsitraukimas į tarptautinius projektus ir darbas su stipriausiais Europos ekspertais. Tai leido ne tik suprasti inovacijų lauką, bet ir atrasti savo vietą jame.

„Supratau, kad nebūtinai turiu pati kurti inovaciją – galiu prisidėti prie kuriamos inovacijos ir auginti medicininę sritį“, – sako Jūratė Kiršė.

Manto kelias buvo pažymėtas nuosekliu gilinimusi – nuo medicinos studijų ir gydytojo praktikos iki

Į inovacijų pasaulį nėra vieno kelio.

mokslinės veiklos bei inovacijų kūrimo. Šiandien jo veikla jungia mokslą, verslą ir praktinį pritaikymą.

„Idėjos keičiasi, bet komanda lieka – jei turi stiprią komandą, rasi ir sprendimą“, – teigia Mantas Jurkonis.

Iššūkiai, apie kuriuos kalbama per retai

Diskusijoje atvirai įvardyti ir pagrindiniai inovacijų vystymo iššūkiai. Vienas jų – sudėtingas teisinis reguliavimas ir ilgi bioetikos procesai, kurie gali tapti reikšminga kliūtimi inovacijos vystymui.

„Klinikinius tyrimus Amerikoje vykdyti paprasčiau – procesai greitesni ir aiškesni. Pirmuosius testavimus atlikome KTU, tačiau dėl Lietuvoje vyraujančių teisinių apribojimų ir sistemos spragų stipriai pradėjome orientuotis į Europą“, – sako Jūratė Kiršė.

Finansiniai sprendimai taip pat reikalauja strateginio mąstymo. Pasak Manto Jurkonio, viena dažniausių klaidų – bandymas viską atlikti savarankiškai nuo pat pradžių.

„Nereikia nuo pat pradžių visko prisimti vienam – svarbu augti nuosekliai ir atsakingai planuoti išteklius“, – teigia jis.

Didelis iššūkis išlieka ir žmonių

■ Mantas Jurkonis.

■ Edmundas Šalna.

■ Jūratė Kiršė.

paieška – kompetentingų, patikimų komandos narių trūkumas ypač jaučiamas tyrimų ir plėtros srityje.

Nuo idėjos iki sprendimo: ilgas ir sudėtingas procesas

Diskusija atskleidė, kad inovacijų kelias yra daugiasluoksnis ir reikalaujantis kantrybės. Jis prasideda nuo idėjos apsaugos – patentavimo arba konfidencialumo užtikrinimo – ir tęsiasi per laboratorinius bei klinikinius tyrimus iki sertifikavimo ir produkto pateikimo rinkai.

Būtent klinikiniai tyrimai dažnai tampa sudėtingiausiu etapu, reikalaujančiu tiek finansinių, tiek administracinių resursų. Patento gavimo procesas taip pat ilgas ir gali trukti kelerius metus.

„Patentas pats savaime nieko neapsaugo, jei nėra pasiruošta jo ginti teisiškai“, – pabrėžia diskusijos dalyviai.

Universiteto vaidmuo: jungtis tarp mokslo ir verslo

Diskusijoje išryškėjo ir vis svarbesnis universiteto vaidmuo inovacijų ekosistemoje. Universitetas tampa ne tik žinių kūrimo vieta, bet ir aktyvia jungtimi tarp mokslo ir verslo.

Sveikatos inovacijų vystymo

centre mokslininkams teikiama pagalba derinant bendradarbiavimo sąlygas su įmonėmis, skaičiuojant projektų vertę ir užtikrinant palankias sutartines sąlygas. Siekiama, kad mokslinės idėjos ne tik būtų vystomos, bet ir pasiektų rinką bei kurtų realią vertę.

Šią kryptį stiprina ir naujos investicijos į inovacijų infrastruktūrą bei kompetencijas. Lietuvos mokslo taryba kartu su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu ir dar 11 mokslo ir studijų institucijų pradėjo įgyvendinti projektą „Inovacijų ir technologijų perdavimo centrų kompetencijų stiprinimas“ (Nr. 10-031-P-0001), kurio vertė siekia daugiau nei 13 mln. eurų. Didžioji dalis finansuojama Europos Sąjungos lėšomis, o LSMU tenkanti dalis sudaro daugiau nei 1,8 mln. eurų.

Projekto tikslas – stiprinti inovacijų ir technologijų perdavimo centrų kompetencijas, kurti antreprenerišką aplinką mokslo institucijose, skatinti mokslo žinių komercializavimą, efektyvų intelektualės nuosavybės valdymą bei glaudesnę mokslo ir verslo bendradarbiavimą. Taip pat numatoma aktyvinti dalyvavimą tarptautiniuose tinkluose, parodose ir verslo misijose.

Projektas įgyvendinamas 2025

m. vasario 14 d.–2028 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, jį kuruoja Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, o veiklos vykdomos pagal pažangos priemonę, skirtą stiprinti inovacijų ekosistemas mokslo centruose.

Svarbiausia pamoka: veikti

Diskusijos pabaigoje išryškėjo viena esminė žinutė – inovacijos prasideda nuo sprendimo veikti. „Kiekviena klaida yra mokymosi dalis – ji formuoja tavo kelią ir identitetą“, – priduria Mantas Jurkonis.

Atvira diskusija – atviroms inovacijoms

„Sveikatos inovacijos atvirai“ tapo daugiau nei diskusija. Tai buvo erdvė atviram dialogui apie tai, kas iš tikrųjų svarbu kuriant inovacijas – nuo pirmųjų abejonių iki sprendimų, keičiančių realybę.

Renginys dar kartą parodė, kad didžiausia inovacijų vertė slypi ne tik idėjose, bet ir žmonėse, kurie pasiryžta jas įgyvendinti.

Kilus klausimams apie sveikatos inovacijas, patentavimą ar kitus šios srities aspektus, galite kreiptis į LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centrą el. paštu sivc@lsmu.lt.

„Diplomas – tai galimybė“: LSMU absolventas mąsto apie vakciną, kuri pakeistų pasaulį

1» Šiuo metu P. Gradeckas dirba akademinėje ir vadybinėje srityje, dėsto LSMU studentams, gilinasi į infekcinių ligų epidemiologiją ir imunoprofilaktiką. Įvairus, dinamiškas profesinis kelias leido specialistui laisvai rinktis jį sudominusias veiklas, o kartu – realiai prisidėti prie visuomenės sveikatos sprendimų, ir ne tik Lietuvoje. Pašnekovas šypsosi, kad visiškai nedaug trūko – ir būtų tapęs žurnalistu: buvo jau netgi patekęs į studijuojančiųjų sąrašus. Vis dėlto nulėmė siekis padėti ne pavieniems žmonėms, o visai visuomenei, todėl pasirinko sveikatos mokslų kryptį ir studijas LSMU, kurios ir tapo pagrindu prasmingai, dinamiškai ir globalių poveikį turinčiai karjerai.

Ką studijuoja visuomenės sveikatos studentai?

Visuomenės sveikatos specialistai, bent Lietuvoje, tapo itin pastebimi per COVID-19 pandemiją. Šie specialistai pirmieji organizuoja priemones apsaugoti visuomenę gripo epidemijų ir kitų užkrečiamųjų ligų atvejais, atlieka triukšmo, oro taršos, kvapų ar cheminių medžiagų poveikio visuomenės sveikatai tyrimus, rengia sveikos gyvensenos rekomendacijas. Studijų metu dėstomi tokie dalykai kaip Gyvensena ir lėtinės neinfekcinės ligos, Lėtinių ligų epidemiologija ir profilaktika, Užkrečiamųjų ligų epidemiologija ir valdymas, Mitybos ir sveikos gyvensenos pagrindai, Sveikatos politikos pagrindai ir daug kitų.

Būsimieji specialistai ugdomi ir diegiant praktinius įgūdžius: išmoksta naudotis įvairiais instrumentais, pavyzdžiui, matuoja triukšmo lygį, nustato patalpų oro, geriamojo vandens kokybę. Svarbi sveikatos stiprinimo dalis – fizinis aktyvumas.

Tad studentai parengiami ne tik motyvuoti kitus, mokyti fizinio aktyvumo, bet ir patys aktyviai sportuoja fakultete, kuriame yra visa reikiama įranga bei sąlygos.

Turinčiųjų visuomenės sveikatos bakalauro arba ir magistro diplomą laukia visuomenės sveikatos, profesinės sveikatos, darbuotojų saugos ir sveikatos darbas visuomenės sveikatos centruose. Atsiveria plačios galimybės siekti profesinės karjeros aukštumų, sprendžiant užkrečiamųjų ligų profilaktikos, lėtinių ir neinfekcinių ligų prevencijos, profesinės sveikatos, sveikatos mokymų, sveikatos priežiūros valdymo ir kitose srityse.

Pandemijos pamokos

Pasak P. Gradecko, po COVID-19 pandemijos visuomenės sveikatos specialistų vaidmuo tapo labiau matomas, tačiau kartu ir sudėtingesnis. Tapo akivaizdu, kad infekcinės ligos niekur nedingo ir išlieka nuolatine grėsme. Kita vertus, išryškėjo neinfek-

cinių ligų – ypač onkologinių – našta visuomenei, kuri pagal poveikį jau lenkia širdies ir kraujagyslių ligas.

Pandemija taip pat parodė, kad prevencinės priemonės gali turėti ne tik naudos, bet ir reikšmingų socialinių bei psichologinių pasekmių. Vienas specialisto sprendimas gali paveikti tūkstančius žmonių gyvenimų – štai kodėl visuomenės sveikatos sprendimai reikalauja ne tik medicininio, bet ir platesnio socialinio vertinimo, specifinių žinių.

„Per pandemiją visuomenės sveikatos specialistai dažnai buvo vertinami kritiškai, neretai jų darbas sietas su ribojimais ir kontrole. Tačiau laikui bėgant požiūris keičiasi. Šiandien vis labiau pripažįstama, kad pandemijos valdymas buvo bendras skirtingų sričių specialistų darbas – nuo gydytojų iki visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių nacionaliniame sveikatos centre, ar visuomenės sveikatos biurų darbuotojų. Tai sustiprino mūsų profesijos

prestižą ir parodė jos svarbą valstybės mastu“, – įvertino pašnekovas.

Diplomas – tai galimybė kurti

P. Gradeckas pabrėžia: universitetinės studijos nėra siaura specializacija – tai kryptis ir įrankis.

„Negaliu sakyti, kad visuomenės sveikatos studijos sudėlios gyvenimą įprastine prasme: mokykla–universitetas–darbas–mirtis“, – šyptelėjo pašnekovas.

„Jei sieki konkrečios specializacijos ir joje tapti ekspertu, verta rinktis kolegiją arba profesinę mokyklą. Universitetą reikia rinktis tada, kai nori turėti platesnę perspektyvą. Gal nebūtinai ta specializacija pasikui lems tavo „duoną ir sviestą“, bet suteiks galimybių. Nes diplomą pirmiausia yra galimybė, įrankis.

Tai štai visuomenės sveikatos studijos ir yra tokios perspektyvinės: gauni kryptį, o susikurti, kuo vėliau tu norėsi būti, kur pasuksi, teks patsiam. Galima plėtoti individualią veiklą ir keisti žmonių gyvenimus – tai gyvensenos medicina. Jei norisi prisidėti prie mokslų kūrimo, įvairių atradimų – yra taikomoji visuomenės sveikata. Jei norėsis gilintis į ligų protrūkių ar infekcinių ligų epidemiologijos specifiką – vėlgi tiks taikomoji visuomenės sveikata“, – paaiškino specialistas.

P. Gradeckas pastebi sąmoningumo pokyčius visuomenėje: jaunoji karta pasižymi didesniu sąmoningumu kalbant apie sveikatą. Vis daugiau jaunų žmonių ganėtinai

anksti susidomi prevencija, gyvena, o ypač psichoemocine būkle. Tad visuomenės sveikatos specialistai tokioje visuomenėje gali tikėtis būti ne tik išgirsti, bet ir išklausti.

„Svarbiausia – pasirinkti kelią, kuris suteikia vidinį ramybės jausmą. Diplomas nėra galutinis tikslas – tai galimybė kurti, keisti kryptį ir prisidėti prie visuomenės gerovės“, – akcentavo specialistas.

Vakcina pakeistų gyvenimą milijonams

Kokią savo profesinės srities problemą P. Gradeckas mato kaip svarbų, skubiai sprendtiną iššūkį?

„Vienas didžiausių iššūkių pasaulyje išlieka infekcinės ligos, tokios kaip maliarija, kuri kasmet nusineša milijonus gyvybių. Reikšmingas proveržis – pavyzdžiui, itin efektyvi ir svarbiausia saugi vakcina – galėtų iš esmės pakeisti globalią situaciją. Labai tikiuosi, kad tokia vakcina atsirastų – jos netgi nereikia atrasti, o tik patobulinti, pritaikyti.

Tai ir yra visuomenės sveikatos esmė: sprendimai, kurie keičia ne vieno žmogaus, o ištisų visuomenių gyvenimus“, – apibendrinio P. Gradeckas.

LSMU Visuomenės sveikatos fakultete, šalia visuomenės sveikatos bakalauro ir magistro studijų programų taip pat vyksta sveikatos psichologijos (bakalauro) ir klinikinės sveikatos psichologijos (magistro) studijos. Daugiau informacijos čia: <https://lsmu.lt/priemimas/>

Konunikacijos tarnybos ind.

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g11>
Leidiny skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Miglė GEDMINĖ, tel. +370 689 47716
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 0 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:
Ieva JANKAUSKIENĖ

RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Giedrė PŪRIENĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Kineziterapeutė: žmogaus judesys – tarsi piršto atspaudas, o geriausiai mokomės per gyvą patyrimą

Žmogaus judesys toks įprastas, kad kasdienybėje jį laikome tarsi savaime suprantama organizmo funkcija. Naujausi judesio mokslo tyrimai atskleidžia, kas plačiai visuomenei dar nedaug žinoma: įdomių sąsajų tarp judesio ir mokymosi.

Aiškėja, kad efektyviausiai mokomės ne monotoniškai kažką kartodami, o per gyvą patyrimą, prisitaikydami ir tyrinėdami. Šios įžvalgos jau keičia ne tik rehabilitacijos ar sporto praktikas, bet ir suteikia platesnį požiūrį į žmogaus gebėjimą prisitaikyti prie nuolat kintančio pasaulio.

Apie tai – pokalbis su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Slaugos fakulteto Sporto medicinos klinikos docente, Sveikatos tyrimų instituto vyresniąja mokslo darbuotoja, kineziterapeute Agne Slapšinskaite-Dackevičiene.

Pasak mokslininkės, mūsų judesiai nėra mechaninis tokių pačių veiksmų kartojimas – tai dinamiška, nuolat kintanti sistema, atspindinti mūsų fiziologiją, emocinę būseną. Kiekvieno mūsų judesiai – unikalūs: net menkiausias mikrojudesys gali veikti kaip unikalus biometrinis identifikatorius – tarsi piršto atspaudas.

Kas nauja atrasta ir konstatuota apie judesį, kuo šios įžvalgos ypatingos?

Judesys yra neatsiejama kasdienio gyvenimo dalis – nuo įprastų rytinių veiksmų iki sudėtingos meninės ar profesinės veiklos. Tarkime, kavos puodelį ryte galite paimti tūkstančiu įvairiausių būdų, nes mūsų centrinė nervų sistema turi plačią judesio variaciją.

Tačiau šiuolaikinis mokslas vis aiškiau rodo, kad judesys nėra identiška pakartojamas procesas. Remiantis Nikolajaus Bernšteino suformuluota idėja „pakartojimas be pakartojimo“, kiekvienas judesio atlikimas pasižymi tam tikru kintamumu, arba variacija.

Net jei tas pats žmogus nuolat atliks tą patį veiksmą, kaskart jis bus šiek tiek kitoks, atsižvelgiant į nervų sistemos būseną, nuovargį, emocijas ar cirkadinius ritmus. Dėl šios priežasties judesys tampa individualus – kaip parašas ar piršto atspaudas.

Šis individualumas turi praktinę reikšmę: kasdienėje patirtyje artimą žmogų dažnai atpažįstame būtent iš judėjimo būdo, specifinių judesio. Pasaulyje judesio analizė jau ganėtinai plačiai taikoma biometrikoje ir kriminalistikoje – tarkime, kai kuriose šalyse žmonės identifikuojami vien pagal eiseną.

Gebėjimas varijuoti judesius tiesiogiai susijęs su saugumu ir traumų prevencija. Žmogaus judesio variabilumas – puiki savybė, ji padeda prisitaikyti pasaulyje. Štai vaikai Lietuvoje nuo mažumės pripranta vaikščioti ant plikledžio ar ledo: jų centrinė nervų sistema ir raumenys mokėsi iš tos aplinkos, sąveikavo su ja. O atvykusius iš užsienio ir pirmą kartą Lietuvoje su ledu susidūrusių žmonių centrinė nervų sistema nėra pajėgi išsyt prisitaikyti – ir jie kur kas dažniau pagriūva.

Tačiau jeigu netreniruojame to variabilumo, nebandome atlikti veiksmo kitaip nei mums įprasta, mažiname savo judesio repertuarą, mažėja adaptacijos galimybės ir auga traumų rizika, ypač vyresniame amžiuje.

Variabilumą kaip galimybę galime plačiai taikyti ir rehabilitacijos srityje, ir sporto salėje.

Judesys ir mokymasis: kaip jie susiję?

Judesys yra išmokstamas gebėjimas, glaudžiai susijęs su bendrais bet kokio mokymosi procesais. Tačiau tradicinis požiūris, grindžiamas pakartojimu, vis labiau kvestionuojamas.

Repeticinis mokymasis – kai veiksmas kartojamas identiška – laikomas mažiau efektyviu, ypač vyresniame amžiuje. Pakartojimo būdu mokytis judesio vertėtų, jeigu jums mažiau nei 12 metų. Jei yra daugiau – judesį reikėtų atlikti ne daugiau kaip tris kartus: tada judesyje dar lieka subjektyvios informacijos, kuri yra nauja besimokančiajam.

Moksliniai duomenys rodo, kad per didelis kartojimas mažina naujos informacijos kiekį, todėl mokymasis lėtėja.

Alternatyva – kontekstinė interferencija ir diferencinis mokymasis. Šie metodai remiasi variacija: keičiama aplinka, užduotis, judesio atlikimo būdai. Diferencinis mokymasis, pristatytas prof. Wolfgango Schoellhorno, skatina sistemą saviorganizuotis, išlaikant aukštą „subjektyvios informacijos“ lygį – tai yra tai, kas besimokančiajam nauja.

Svarbu ir tai, kad judesio mokymasis nėra linijinis: net iš naujo mokantis anksčiau įvaldytą judesį, jis atliekamas kitaip, nes pasikeičia tiek kūnas, tiek patirtis. Pavyzdžiui, jei lankėtės sporto klube ar pas kineziterapeutą ir po ilgos pertraukos jau esate visiškai pamiršę tam tikrą judesį – vėl grįžę jo mokysitės visiškai kitaip, nei pirmąjį kartą. Kaip sakė Heraklitas, į tą pačią upę du kartus neįbrisi.

Šis, diferencinis, judesio mokymosi metodas iš sporto į rehabilitacijos sritį persikėlė 2009 m. Kaip matome, mokslinės žinios į kasdienę praktiką keliauja kartais ir dešimtmečiais: Lietuvoje ir netgi Europoje metodas vis dar per mažai žinomas.

Beje, diferencinis mokymasis taikytas ir kitoms mokymosi sritims, tarkime, Vokietijos mokyklose šiuo metodu vaikai buvo mokomi rašyti. Vietoje vieno „teisingo“ modelio vaikams buvo sudaromos įvairios sąlygos eksperimentuoti – skirtingi rašymo paviršiai, rašymo priemonės, kūno padėtys. Siekta, kad visa tai išmėginęs ir sukaupęs labai įvairios ir skirtingos rašymo patirties, vaikas pats atrastų sau tinkamiausią judesio modelį, atrastų, kas optimalu jo centrinei nervų sistemai ir jo raumenynui.

Šis požiūris remiasi sistemų teorija, neurofiziologija ir reformine pedagogika (Ž. Ž. Ruso, F. Fröbelio, M. Montessori idėjomis), akcentuojančiomis individualią patirtį ir turtingą mokymosi aplinką.

Kur link šioje srityje suka pasaulinis mokslas, į ką telkiamas didžiausias dėmesys?

Šiuolaikinis judesio mokslas vystosi dviem kryptimis: technologijų integracijos ir subjektyvios informacijos analizės. Šiuo atžvilgiu išgyvename tikrą revoliuciją.

Pažangios technologijos – 3D judesio

fiksavimo sistemos, nešiojami sensoriai, dirbtinis intelektas – leidžia analizuoti ne tik judesio parametrus, bet ir sudėtingesnius rodiklius, tokius kaip fluktuacijos. Jos gali veikti kaip biomarkeriai, padedantys diagnozuoti ar stebėti ligas, pavyzdžiui, Parkinsono.

Kas vyksta, tarkime, analizuojant tą pačią eiseną? Galime matyti ne tik žingsnio ilgį, greitį, amplitudę, vertinti gydymo veiksmingumą, bet ir stebėti vadinamąsias fluktuacijas – biomechaninio signalo virpesius. Jeigu žmogus serga Parkinsono liga, šie virpesiai skirsis nuo sveikų žmonių. Šį reiškinį tyrinėjantis profesorius Jeffrey Hausdorffas iš Tel Avivo universiteto teigia, kad fluktuacijos – ne koks papildomas triukšmas, o biomarkeris, padedantis identifikuoti pirmuosius „šlančios“ eisenos, būdingos Parkinsono ligai, požymius.

Stebint skirtingų mokymosi būdų veiksmingumą, taikomi encefalogramos tyrimai atskleidžia, kaip keičiasi smegenų aktyvumas, kaip jos sužadamos arba slopinamos judesio metu, kas vyksta po treniruotės, kuri buvo taikoma diferencinio mokymosi metu.

Kita svarbi kryptis – subjektyvios patirties vertinimas. Vis daugiau dėmesio skiriama tam, kaip žmogus jaučia savo kūną ir kaip interpretuoja judesį, kaip geba pajusti, kas vyksta kūne, atpažinti naują informaciją ir ją panaudoti prisitaikymui. Šis gebėjimas laikomas esminiu tiek mokymuisi, tiek aukšto meistriškumo sporte.

Objektyvi užduotis visiems gali būti ta pati – pavyzdžiui, pereiti gimnastikos buomą, tačiau subjektyvi patirtis skirsis iš esmės: profesionaliam sportininkui tai bus beveik automatinis veiksmas, mažiau patyrusiam žmogui – sudėtinga užduotis, o aukščio bijančiam asmeniui – galbūt net traumuojanči patirtis.

Todėl terapeutui, treneriui ar mokytojui svarbu ne tik matuoti judesį, bet ir suprasti, kaip žmogus jį patiria, o tinkamai parinktos nedidelės kliūtys gali padėti atskleisti, koks mokymosi metodas konkrečiam asmeniui tinkamiausias.

Apibendrinant – judesys ir mokymasis yra neatsiejami procesai, priklausomi nuo pradinių sąlygų ir nuolatinės kaitos. Net nedideli pokyčiai gali reikšmingai paveikti judesio atlikimą, ypač ankstyvame mokymosi etape. Todėl svarbiausia ugdyti gebėjimą varijuoti, prisitaikyti ir tyrinėti. Mokymasis vyksta ne per mechaninį kartojimą, o per gyvą patyrimą – kelią, kuris pats savaime tampa tikslu.

Pristatytas rehabilitacijos ir sporto specialistams itin vertingas leidinys

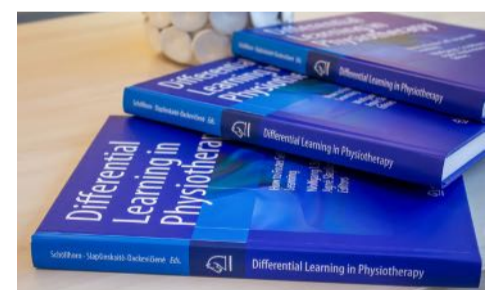
Šios įžvalgos sukauptos knygoje „Diferencinis mokymasis kineziterapijoje“. Knygos sudarytojai – Wolfgangas Schoellhorns ir Agnė Slapšinskaite-Dackevičienė. Kiti LSMU mokslininkai, kurie prisidėjo prie knygos rašymo, – dr. Deividas Velička ir Vidmantas Zaveckas.

■ Agnė Slapšinskaite-Dackevičienė.

■ Prof. Wolfgang Schoellhorns.

ninkai, kurie prisidėjo prie knygos rašymo, – dr. Deividas Velička ir Vidmantas Zaveckas.

Balandžio 27 dieną knygos „Diferencinis mokymasis kineziterapijoje“ pristatyme visuomenei vienas iš sudarytojų prof. Wolfgangas Schoellhorns, pateikdamas išsamius pavyzdžius, atskleidė, ko gali tikėtis skaitytojai.

„Dauguma metodų, kurie šiandien taikomi kineziterapijoje, iš pradžių buvo išbandyti sporte. Kitaip tariant, dabartiniai metodai yra ilgo su profesionaliais sportininkais rezultatas. Būtent todėl nesikoncentravome tik į vieną sritį, o plėtėme žinias ir jų pritaikymą plačiau“, – apie knygos atsiradimą pasakojo vienas iš sudarytojų.

Susidomėję knyga turėjo galimybę ne tik pirmieji pavartyti leidinį, bet ir užduoti kylančius klausimus prof. W. Schoellhornui bei LSMU bendraautoriams.

Komunikacijos tarnybos inf.

Kai sugrįžta pirmieji žingsniai: vaikų reabilitacijos istorijos iš Kauno klinikų

Kai vaikas po sunkios traumos pirmą kartą atsistoja ant kojų, šeimai tai nėra tik medicininis rezultatas. Tai akimirka, kurioje telpa baimė, laukimas, specialistų darbas ir viltis, kad gyvenimas po truputį grįš į prastą vėžes. Per pirmuosius metus Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikoje tokių akimirkų buvo ne viena. Vieniems vaikams čia teko iš naujo mokytis vaikščioti, kitiems – atgauti judesius ar sustiprėti po traumų, dar kitiems – išmokti daugiau savarankiškumo kasdienybėje. Šalia jų visą šį laiką buvo ne tik moderni įranga, bet ir specialistų komanda, kuri reabilitaciją supranta kaip nuoseklų darbą kartu su vaiku ir jo šeima.

Prieš metus atnaujintoje Vaikų reabilitacijos klinikoje įdiegti robotizuoti eisenos treniruokliai, rankų funkcijos atkūrimo sistemos, kompiuterinė judesio analizė, sensorinis kambarys bei terapinė virtuvė. Tačiau šiandien vis aiškiau matyti, kad didžiausi pokyčiai gimsta ne vien iš įrangos. „Technologijos padeda, tačiau jos nėra reabilitacijos esmė. Svarbiausia – vaikas, jo šeima ir komanda, kuri kartu kelia tikslus ir ieško geriausio kelio į priekį“, – sako Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikos vadovė doc. Indrė Bakanienė.

Per metus klinikoje suburta daugiadalykė komanda – gydytojai, kineziterapeutai, ergoterapeutai, klinikiniai logopedai, medicinos psichologai, socialinis darbuotojas, menų terapeutai, slaugytojai ir kiti specialistai. Jie dirba kaip viena komanda: kartu vertina vaiko būklę, aptaria pažangą, kelia individualius tikslus ir ieško sprendimų net sudėtingiausiais atvejais. Vienas esminių principų – į šeimą orientuota reabilitacija, kai tėvai tampa ne stebėtojais, o lygiaverčiais proceso dalyviais. Jie dalyvauja aptarimuose, kartu su specialistais priima sprendimus, mokosi, kaip padėti vaikui kasdienėje aplinkoje ir tęsti pradėtą pažangą namuose.

Šį požiūrį geriausiai atspindi šeimų patirtys. Devynerių Austėja į Kauno klinikas atvyko po girmelės lūžio – mergaitė beveik nelankstė kojos per kelį. Mama pasakoja, kad į reabilitaciją ją atvyko su labai ribotu judesiu, o išvyko pasiekusi

gerokai didesnę judesio amplitudę. „Kojytė dar pavargsta, bet pagrindinį darbą padarė Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikos specialistai. Mums čia tikrai labai padėjo, galima sakyti – išgelbėjo. Svarbiausia buvo nuoseklus specialistų darbas ir jų dėmesys – esu labai dėkinga visiems, kurie dirbo su mano dukra“, – sako ji.

Keturmetė Arana į Kauną buvo atvežta po staigaus kraujagyslės plyšimo galvoje. Po skubios operacijos jos kairė kūno pusė buvo paralyžuota, todėl teko iš naujo mokytis sėdėti, stovėti ir vaikščioti. „Iš pradžių ji negalėjo nei atsistoti, nei pastovėti, o išėjome jau taip, kad pati vaikščiojo savo kojomis“, – pa-

sako mama. Nors iki visiško atsigavimo dar laukia ilgas kelias, ji pabrėžia, kad pradžia buvo itin svarbi: „Dar negalime sakyti, kad viskas baigta, bet čia ją, kaip sakoma, pastatė ant kojų.“

Dvylikametė Akvilė Keitė iš Airijos, kurioje gyvena nuo gimimo, į Lietuvą buvo grįžusi atostogų, tačiau nelaimingai susižeidė leisdamasi nuo kalno su čiuožyne ir patyrė sunkią galvos traumą. Po operacijos šeima nežinojo, ko tikėtis – ar mergaitė vaikščios, kalbės, atsimins. „Pirmą savaitę buvo labai sunku, nes niekas nežinojo, kas bus. Dešinė kūno pusė buvo nevaldoma. Bet po truputį ji pradėjo at-

■ Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikos vadovė doc. Indrė Bakanienė.

sigauti ir gana greitai atsistojo ant kojų“, – pasakoja mama. Vaikų reabilitacijos klinikoje mergaitė praleido daugiau nei mėnesį, o daug dėmesio buvo skiriama ne tik fiziniam atsigavimui, bet ir kasdieniam įgūdžiams – savarankiškumui, gebėjimui pasirūpinti savimi. „Specialistai stebėjo, kiek ji gali padaryti pati“, – sako mama.

Per pirmuosius veiklos metus Vaikų reabilitacijos klinikoje suteikta daugiau nei 3000 gydytojų ir raišos specialistų konsultacijų, beveik 7000 ankstyvosios reabilitacijos dienų stacionaro lovdienų, atlikta apie 17 tūkst. medicininės reabilitacijos procedūrų, o stacionare gydy-

ta daugiau nei 200 vaikų. Šie skaičiai rodo ne tik augantį paslaugų poreikį, bet ir tai, kad pagalba pasiekia vis daugiau šeimų.

Čia dirbama su įvairių poreikių vaikais – patyrusiais traumas, turinčiais judėjimo ar raišos sutrikimų, tačiau, kaip pabrėžia doc. I. Bakanienė, svarbiausia ne diagnozė, o vaiko galimybės ir kasdienis gyvenimas. „Mūsų tikslas – ne tik atlikti procedūras. Siekiame, kad vaikas ir šeima suprastų, kaip tęsti pažangą namuose, kaip stiprinti gebėjimus kasdienėse situacijose. Būtent ten prasideda tikroji reabilitacijos prasmė“, – sako ji.

Kauno klinikų inf.

„Kartu kuriame viltį ir darną“ – socialinių darbuotojų konferencija apie tarpsektorinį bendradarbiavimą, visapusišką pagalbą ir pagarbą asmens orumui

Balandžio 17 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Visuomenės sveikatos fakultete Bioetikos katedra kartu su Nacionaline sveikatos socialinių darbuotojų asociacija organizavo jau tradicija tapusią mokslinę-praktinę konferenciją „Socialinis sveikatos aspektas: socialinis darbas sveikatos priežiūros sistemoje“, skirtą socialiniams darbuotojams, dirbantiems sveikatos priežiūros įstaigose. Šiais metais konferencijai buvo pasirinktas Tarptautinės socialinių darbuotojų federacijos (IFSW) 2026 m. Pasaulinei socialinių darbuotojų dienai paskelbtas šūkis – „Kartu kuriame viltį ir darną“, pabrėžiantis veikimo drauge ir vienybės svarbą.

Lina Danusevičienė
LSMU Bioetikos katedra

Konferencijos organizatoriai, palaikydami šią iniciatyvą, akcentavo tarpsektorinio bendradarbiavimo svarbą, bendrą atsakomybę už pacientų gerovę, taip pat įgalinimo ir savitarpio pagalbos bendruomenėse vaidmenį stiprinant socialinę įtrauktį. Socialinis darbuotojas, dirbantis sveikatos priežiūros įstaigose, atlieka ypatingą vaidmenį – jis tampa žmogiškuoju tiltu, jungiančiu socialinį ir sveikatos priežiūros sektorius, ir padeda pacientui orientuotis šiose skirtingais veikimo principais grindžiamose sistemose.

Pagrindinis dėmesys konferencijoje buvo skiriamas pažeidžiamoms socialinėms grupėms – vaikams ir asmenims su negalia, ypač turintiems psichosocialinę negalią. Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus vyresnioji patarėja Gerda Laurinavičienė atkreipė dėmesį į situacijas, apie kurias būtina pranešti Vaiko teisių apsaugos tarnybai, pavyzdžiui, paauglių nėštumą ar vaikų apsinuodijimą psichotropinėmis medžiagomis. Vienas jautresnių konferencijos akcentų buvo asmenys su psichosocialine negalia, taip pat demencija ar kitomis neurodegeneracinėmis ligomis ir juos paliečiantis asmens civilinio veiksmo ribojimas bei pagalbos priemonės veiksmumui užtikrinti. Diskusijose pabrėžta, kad tikroji pagalba žmogui nėra jo teisių ribojimas, o pagalbos suteikimas jomis naudotis. Civilinio veiksmo ribojimas turėtų būti laikomas kraštutine

priemone, pirmenybę teikiant individualizuotai pagalbai priimančioms sprendimus ir įgalinimui. Šią mintį ypač išryškino jautrus darbo praktikos atvejai, kuriais dalijosi Sandra Grosienė, Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Veiksnumo apribojimo prevencijos specialistė. Pranešėjos pateiktos situacijos atskleidė vis dar gajus dvigubus standartus visuomenėje: kai žmogus be psichosocialinės negalios patenka į finansinių sunkių pinkles, dažniausiai reaguojama su supratimu ir užuojauta. Tačiau kai tokioje pačioje situacijoje atsiranda asmuo su psichosocialine negalia, neretai iš karto griebiamasi kraštutinių priemonių – jo veiksmo apribojimo ar net pripažinimo neveiksniu. Ši įžvalga skatina permąstyti mūsų požiūrį ir ieškoti sprendimų, kurie labiau įgalintų žmogų, o ne ribotų jo teises.

Socialiniai darbuotojai šiame procese atlieka itin svarbų vaidmenį – jų vertinimas ir parengtos išvados teismui padeda suprasti ne tik asmens sveikatos būklę, bet ir realų jo savarankiškumą kasdieniame gyvenime. Vertinant gebėjimus, atsižvelgiama į įvairias gyvenimo sritis – nuo finansinių sprendimų iki kasdienių įgūdžių, bendravimo ar gebėjimo pasirūpinti savimi. Praktikoje tai reiškia ne formalių kriterijų taikymą, o jautrų ir individualų žmogaus situacijos vertinimą: ar asmuo geba orientuotis aplinkoje, ar supranta savo veiksmų pasekmes, ar gali savarankiškai priimti sprendimus.

Konferencijoje daug dėmesio skirta alternatyvoms civilinio veiksmo ribojimui.

Socialinių įgūdžių ugdymas, pagalba asmens namuose, teisiniai saugikliai ar finansinių sprendimų ribojimo galimybės – tai priemonės, kurios padeda žmogui išlaikyti savarankiškumą ir kartu užtikrina jo saugumą bei leidžia išvengti perteklinio teisių suvaržymo, stiprina žmogaus pasitikėjimą savimi, socialinę įtrauktį.

Rasa Sadeckaitė Kryževičienė, Aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis organizavimo skyriaus specialistė-analitikė, dalijosi apie tai, kaip techninės pagalbos priemonės gali reikšmingai prisidėti prie žmogaus gyvenimo kokybės. Šiuolaikinės techninės pagalbos priemonės gali pasiūlyti platų spektrą sprendimų – nuo komunikacijos iki judėjimą ar sensoriką gerinančių priemonių. Jos suteikia žmogui galimybę aktyviau dalyvauti kasdieniame gyvenime ir išlaikyti savarankiškumą. Šios priemonės prieinamos ne tik asmenims su nustatyta negalia, bet ir tiems, kurie patyrė laikinus sveikatos sutrikimus ar traumas.

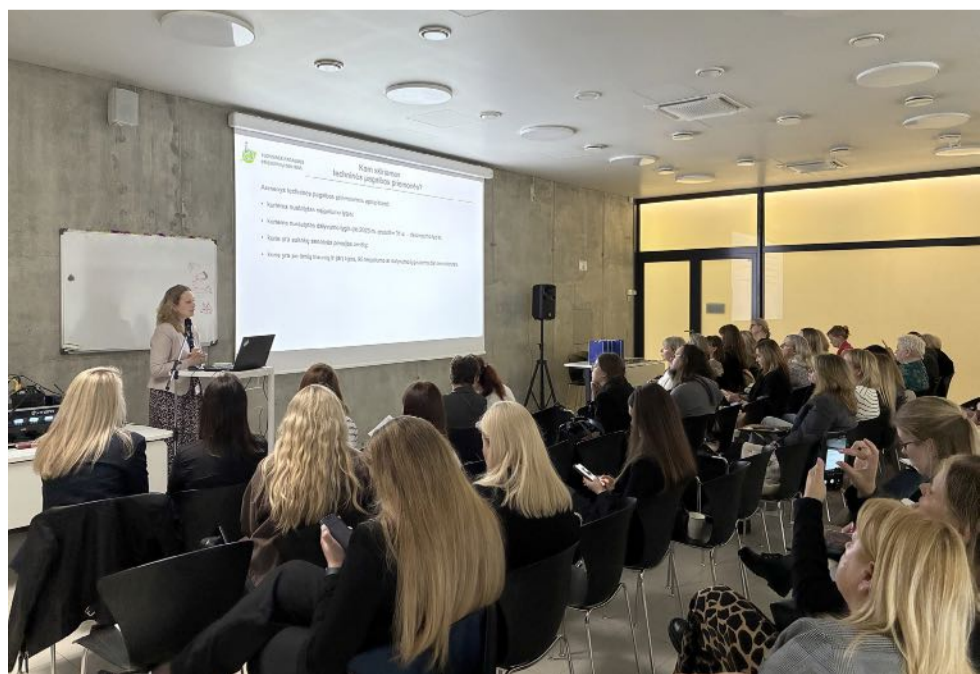
Konferencijoje L. Danusevičienė pranešime „JADE Health iniciatyvos demencijos priežiūrai Lietuvoje gerinti“ pristatė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, kaip asocijuoto partnerio, antrus metus įgyvendinamą Europos projektą „Jungtiniai veiksmai, skirti demencijos ir sveikatos problemoms spręsti“ (JADE Health) (JADE Health, <https://jadementia.eu/project/ataglance.php>). Projekto tikslas – stiprinti visuomenės sveikatą Europos Sąjungos šalyse, mažinant demencijos ir susijusių neurologinių sutrikimų našta tiek asmens, tiek visuomenės lygmeniu. Konferencijoje pranešėja pasidalijo pirmine 14-oje Europos šalių atlikta pagalbos sistemų asmenims, sergantiems demencija ir kitomis neurodegeneracinėmis ligomis, apžvalga (Giebel, Macijauskienė ir kt. 2026)*. Atlikta analizė parodė, kad

daugumoje Europos šalių socialinės ir sveikatos apsaugos sistemos veikia atskirai, todėl pacientai po diagnozės nustatymo susiduria su fragmentuota pagalba ir sveikatos priežiūros bei socialinių paslaugų koordinavimo stoka. Demencija sergantys asmenys ir juos prižiūrintys artimieji susiduria ir su finansiniais barjeriais. Nors sveikatos priežiūros paslaugos yra nemokamos (kompensuojamos per ligonių kasas, privalomąjį sveikatos draudimą), socialinių paslaugų prieinamumas ir jų kompensavimas paprastai priklauso nuo asmens pajamų ir tai sukuria papildomą finansinę našta sergantiems ir jų artimiesiems. Tyrėjai savo išvadoje pabrėžia atvejo vadybos demencijos priežiūroje poreikį. Atvejo vadybininkai atlieka svarbų vaidmenį, koordinuojant pagalbą pacientui ir jo artimiesiems, sujungdami skirtingų paslaugų sistemų grandis. Atvejo vadyba priskiriama Europos Sąjungos šalių gerajai praktikai, nors kartu pažymimas mokslinių tyrimų šioje srityje stygius.

Taip pat akcentuota nacionalinių demencijos strategijų reikšmė. Jos laikomos svarbiu įrankiu, padedančiu šalims sistemiskai spręsti su demencija susijusias problemas, planuoti ir įgyvendinti ilgalaikes veiklas, įtvirtinti gerąsias praktikas bei gerinti paslaugų kokybę ir prieinamumą demencija sergantiems asmenims ir jų artimiesiems. Pranešėja išsakė lūkestį, kad sėkmingas projekto įgyvendinimas sustiprins nacionalines demencijos strategijas formavimo procesus Lietuvoje.

Po diskusijų darbo grupėse konferencija užbaigta įžvalgomis ateičiai, pabrėžiant būtinybę keisti požiūrį į žmogų, atsakyti ribojimais grindžiamų sprendimų ir pereiti prie įgalinimo principų. Tik šiais principais pagrįstose sistemose kiekvienas asmuo, nepaisant savo būklės, turi galimybę gyventi oriai, savarankiškai ir būti visavertė bendruomenės dalimi. Sisteminiu lygmeniu būtina stiprinti sveikatos ir socialinių paslaugų integraciją, plėtoti skaitmeninius sprendimus bei atvejo vadybą, įveikinant socialinius darbuotojus, dirbančius sveikatos priežiūros įstaigose. Jie yra svarbi jungiamoji tarpsektorinė grandis, padedanti užtikrinti visapusišką pagalbos prieinamumą žmogui.

* Giebel C, Chattat R, Holmerova I, Hopper L, Macijauskiene J, Readman MR, Ribeiro O, Rokstad AM, Scerri A, Szczesniak D, Talbot C, Thyrian JR, Groenvynck L, Brigiano M, Windle G; INTERDEM Taskforce on Inequalities in Dementia. Comparing health and social care systems for dementia across Europe: an INTERDEM policy paper. *Aging Ment Health*. 2026 Apr 12:1–15. doi: 10.1080/13607863.2026.2648700.

Netikėtas galvos skausmas atskleidė retą ligą: trylikametė Liepa sėkmingai gydyta Kauno klinikose

Trylikametės Liepos gyvenimas klostėsi įprastai, kol vieną dieną per kūno kultūros pamoką ją netikėtai užklupo stiprus galvos skausmas, pykinimas ir vėmimas. „Radau dukrą gulinčią visuomenės sveikatos specialistės kabinete ant kušetės, visą drebančią, susiėmusią už galvos. Ji skundėsi, kad jai labai karšta ir stipriai skauda galvą. Buvo labai baisu, nes tokių stiprių simptomų anksčiau nebuvo“, – prisimena Liepos mama Akvilė.

Iš pradžių mergaitė buvo nuvežta į miesto ligoninę, tačiau savijautai negerėjant kitą rytą šeima kreipėsi į Kauno klinikas. Čia atlikus išsamius tyrimus paaiškėjo tikroji jos būklės priežastis – kraujyje išsiliejimas į galvos smegenis. Liepa buvo skubiai paguldyta į Kauno klinikų Vaikų intensyviosios terapijos skyrių, kur gydytojų komanda pradėjo ieškoti kraujavimo priežasčių.

Prof. Rimantas Kėvalas, Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovas, tądien konsultavęs pacientę, pasakoja, kad galvos skausmas yra vienas dažniausių paauglių nusiskundimų, tačiau gydytojo užduotis – atskirti įprastą galvos skausmą nuo galinčio signalizuoti rimtesnę ligą. „Vertinant pacientės simptomus kilo įtarimas, kad tai gali būti vadinamasis antrinis galvos skausmas, kurį sukelia pakitimai pačiose smegenyse. Atlikus kompiuterinės tomografijos tyrimą nustatytas pakraujavimas į galvos smegenis, o tolimesni tyrimai parodė jo priežastį – arterioveninę malformaciją“, – aiškina prof. R. Kėvalas.

Arterioveninė malformacija – retas įgimtas kraujagyslių pakitimas,

kai tarp arterijų ir venų susiformuoja nenormalus ryšys, aplenkiantis smulkius kapiliarus. Dėl tokios kraujotakos kraujagyslėms tenka didesnis spaudimas, todėl jos gali plyšti ir sukelti kraujavimą į smegenis. Šis sutrikimas nustatomas tik maždaug 0,1 proc. populiacijos, o vaikams diagnozuojamas itin retai ir dažniausiai jau įvykus kraujavimui. Kauno klinikų Vaikų neurochirurgijos skyriaus gydytojas neurochirurgas Algimantas Matukevičius pažymi, kad liga gali pasireikšti įvairiais simptomais – nuo galvos skausmo ar epilepsinių priepuolių iki sąmonės sutrikimo ar net gyvybei pavojingų būklių.

Liepos gydymo taktika buvo aptarta daugiadalykėje specialistų komandoje. Atsižvelgiant į pakitusios kraujagyslių jungties vietą ir kraujosruvos dydį, pasirinktas minimaliai invazinis gydymas – embolizacija. Jos metu per kraujagysles specialiomis medžiagomis uždaroja pakitusią jungtį ir sustabdomas kraujo tekėjimas į ją.

„Liepos atveju pakitusi kraujagyslių jungtis buvo nedidelė, tačiau

■ Pacientė Liepa su mama, gydytojais prof. Rimantu Kėvalu (kairėje) ir doc. Ryčiu Stasiu Kaupu.

giliai smegenyse, sunkiai pasiekiamoje vietoje. Atliekant kraujagyslių tyrimą nustatytas ir papildomas riziką didinantis kraujagyslės išsiplėtimas, todėl nuspręsta iš karto atlikti embolizaciją – specialiomis medžiagomis uždaryti pakitusią kraujagyslių jungtį ir taip sumažinti pakartotinio kraujavimo riziką. Procedūros metu, naudojant itin ploną mikrokaterį, pavyko pasiekti tik pakitusią kraujagyslę maitinančią šakelę ir kiek įmanoma apsaugoti aplinkines smegenų struktūras“, – pasakoja procedūrą atlikęs Kauno klinikų intervencinės radiologijos gydytojas doc. Rytis Stasys Kaupas.

Procedūra buvo sėkminga – pašalinta pakartotinio kraujavimo

grėsmė, o poveikis smegenims buvo minimalus. Toliau Liepa gydyta Kauno klinikų Vaikų neurochirurgijos skyriuje, prižiūrint gydytojui neurochirurgui Algimantui Matukevičiui, o jos būkle stabilizavusis galvos smegenyse buvusi kraujosruva palaipsniui sumažėjo.

Nors pradžioje pasireiškė laikini kalbos, atminties ir judesių sutrikimai, šiandien Liepa jau grįžta į įprastą gyvenimo ritmą. „Dabar ji jau vaikšto, mokosi, gyvena įprastą gyvenimą. Gydytojai sakė, kad po tokio įvykio taip gerai atsigauna – tikras stebuklas“, – džiaugiasi mama Akvilė. Pasak jos, nors kartais mergaitė dar greičiau pavargsta ar jaučia galvos skausmą, jos būklė nuolat gerėja.

Liepa lanko Raseinių rajono kultūros centro dailės studiją, yra tarptautinių konkursų laureatė. Liga jos nepalaužė – pasveikusi ji net laimėjo pirmąją vietą Japonijoje vykusiame tarptautiniame piešinių konkurse, kuriame varžėsi beveik 10 tūkst. vaikų iš viso pasaulio.

Šeima dėkoja Kauno klinikų gydytojams ir slaugytojams už rūpestį, kantrybę ir atkaklumą. „Esame be galo dėkingi gydytojams ir visam personalui už išgelbėtą mūsų vaiką, už palaikymą ir žmogiškumą viso gydymo metu. Jautėme didžiulį rūpestį ir saugumą pačiu sunkiausiu laikotarpiu“, – sako Liepos mama.

Kauno klinikų inf.

Tarptautinė imunologijos diena: nuo imuninės tolerancijos iki alergijų diagnostikos

Balandžio 29-ąją minima Tarptautinė imunologijos diena. Ji skirta atkreipti visuomenės dėmesį į imuninės sistemos svarbą mūsų sveikatai, ligų prevencijai, diagnostikai ir gydymui. Šių metų Imunologijos dienos tema – imuninė tolerancija ir reguliaciniai T limfocitai (T_{reg}). Šios temos aktualumą pabrėžia ir tai, kad 2025 m. Nobelio fiziologijos ir medicinos premija skirta už fundamentalius periferinės imuninės tolerancijos atradimus bei reguliacinių T limfocitų vaidmens atskleidimą (mokslininkams Mary E. Brunkow, Fred Ramsdell ir Shimon Sakaguchi).

Treg limfocitai atlieka itin svarbų vaidmenį palaikant imuninės sistemos toleranciją – jie padeda apsaugoti organizmą nuo autoimuninių ligų ir alerginių reakcijų. Šios ląstelės leidžia imuninei sistemai tinkamai atskirti, kas organizmui yra pavojinga (svetima), o kas – ne (toleruotina). Sutrikus jų funkcijai, gali būti prarandama tolerancija aplinkos antigenams, todėl imuninė sistema ima reaguoti į įprastai nekenksmingas medžiagas, pavyzdžiui, žieda-

dulkes, gyvūnų ar maisto komponentus. Dėl to gali išsivystyti alerginis rinitas, astma ar net gyvybei pavojinga anafilaksija.

Alerginės ligos yra vienos dažniausių lėtinių ligų pasaulyje. Pavasarį, prasidėjus beržų žydėjimui ir artėjant žolių žydėjimo sezonui, jų aktualumas dar labiau išauga. Šios ligos diagnozuojamos įvertinus klinikinius simptomus, surinkus išsamią anamnezę, atliekant alerginius odos mėginius ir (ar) nustatant alerge-

nams specifinius antikūnus (IgE), taip pat kitus individualiai parenkamus tyrimus.

Vis didesnę reikšmę klinikoje praktikoje įgauna molekulinė alergijų diagnostika. Ji leidžia nustatyti jautrumą ne tik alergenu šaltiniams, bet ir konkreitiems jų molekulinėms komponentams, į kuriuos reaguoja paciento imuninė sistema. Tai padeda atskirti tikrąjį įsijautrinimą nuo kryžminių reakcijų. Įvertinus molekulių stabilumą kartu su ligos anamneze, galima tiksliau prognozuoti vietinių ir sisteminių reakcijų riziką. Šis metodas taip pat padeda nustatyti, ar sensibilizaciją lemia pagrindiniai alergeno baltymai, o tai svarbu planuojant specifinį gydymą – alergenu specifinę imunoterapiją – ir parenkant individualizuotą gydymo planą.

Kauno klinikų Imunologijos ir alergologijos klinikos Imunologijos laboratorijoje įdiegtas

inovatyvus, molekulinė diagnostika paremtas alergijų ištyrimo metodas. Diegiant mokslo pasiekimus į klinikinę praktiką aktyviai dalyvauja ir jaunieji specialistai, tarp jų – gydytoja alergologė ir klinikinė imunologė Ligita Pilkytė, vykdanči doktorantūros studijas tema „Imuninio atsako moduliavimo ypatumai atopijos metu“ (vadovė prof. Brigita Gradauskienė).

Platus imunologinio ištyrimo spektras, leidžiantis vertinti įvairius imuninės sistemos komponentus, jų funkciją bei specifinius antikūnus tiek prieš aplinkos, tiek prieš savus komponentus (autoantigenus), kartu su pažangiausiais diagnostikos metodais suteikia galimybę tiksliai diagnozuoti ne tik dažnas, bet ir retas ligas bei sudaryti individualizuotą gydymo ir profilaktikos planą.

Kauno klinikų Imunologijos ir alergologijos klinikos inf.

Idėjų pilnas ūkis: žmogus, kuris viską paverčia realybe

Balandžio 17 d. mes, Veterinarijos akademijos darbuotojai ir senjorai, kartu su S. Lozoraičio senjorų akademijos nariais aplankėme veterinarijos gydytojo Audriaus Banionio ūkį Margininkų kaime, Kauno rajone. Ekskursiją organizavo Veterinarijos akademijos senjorų klubo pirmininkas doc. Algirdas Černauskas ir Veterinarijos fakulteto dekanas prof. Rolandas Stankevičius.

Prof. Albina Aniuilienė
LSMU Veterinarinės patobiologijos katedros

Iš pasakojimų girdėjome, kad mūsų akademijos auklėtinis Audrius mėgsta priimti svečius – apžvelgti jiems savo ūkį ir pasakodamas įkvepia savo entuziazmu dirbti daugiau Tėvynės labui. Ūkį jis įkūrė savo tėviškėje, o, kaip mėgstu sakyti, tėviškėje dirbasi kitaip – energijos atsiranda kur kas daugiau, ilgai nepavargsti, o net ir pavargęs džiaugiesi tuo, ką padarei. Tėviškės žemė – gražiausia ir mieliausia...

Audrius – sėkmingas žmogus. Akademiją jis baigė su pagyrimu, jo galvoje nestingia idėjų, jam puikiai sekasi laimėti ir įgyvendinti projektus.

Ūkis yra didelis ir apima 2 tūkst. ha. Ūkyje auginamos karvės, kiaušės, avys, įvairių rūšių paukščiai. Gyvūnų auginimo vietose nesilan-

kėme, tik pažvelgėme iš toli, nes šis laikmetis kelia daug rizikų dėl užkrečiamųjų ligų. Didžioji dalis žaliavos yra perdirbama ūkio perdirbimo cechuose, kurie įrengti šiuolaikiškai, naudojant naujausią įrangą, laikantis visų reikalavimų. Pašarai gyvūnams yra ruošiami vietoje, iš savų žaliavų. Ūkyje gaminami ne tik skanūs mėsos, pieno gaminiai, bet ir kepama sveikuoliška duona, senoviniai riestainiai. Ūkyje susidariusios atliekos, srutos, mėšlas talpinami rezervuaruose, kad neskleistų kvapų, o vėliau yra paverčiami į energiją, t. y. taikomas uždaras ciklas. Žinoma, įrengtos saulės elektrinės. Jo ūkyje gyvena ir dirba nemažai ukrainiečių – jiems čia taip patinka, kad neieško kito darbo.

Ūkio savininkas labai puoselėja ūkio aplinką, akį traukia plačiauo-

ly, kriaušių, slyvų, vynuogių ir kitų vaismedžių ir vaiskrūmių sodai. Artimiausiu laiku Audrius puoselėja svajonę nusipirkti sidrinių obelių, jas auginti ir gaminti tikrą sidrą, nors ir dabar jį gamina, bet tik iš vietinių obelių veislių.

Audrius yra ne tik ūkininkas,

bet ir aktyvus visuomenininkas. Jo rūpesčiu kaime jau renovuota arba renovuojama nemažai visuomeninių pastatų. Apsilankymo metu Audrius mus vaišino jau baigiamame atnaujinti pastate, kuris bus pavadintas bendruomenės namais ir šie namai bus atviri vietos gyventojams.

Taip pat rengiamas projektas parapijos namams restauruoti. Neseniai sutvarkyta ir nedidelė kaimo bažnytelė.

Didžiuojamės savo auklėtinio Audriumi Banioniu. Iš ekskursijos grįžome pakylėti, kupini šiltų įspūdžių ir džiaugsmo.

Šviesos kelias Kauno klinikų tunelyje

Balandžio 29 d. Kauno klinikų požeminiame tunelyje tradiciškai vyko Šviesos kelias, šiemet jis buvo skirtas Kauno arkivyskupijos 100-mečiui ir Pasaulio Gailėstingumo kongresui. Šviesos kelią sudarė 12 stočių, apmąstančių Kristaus Prisikėlimą.

Svetlana Adler-Mikulėnienė
Kauno klinikų dvasinė asistentė

Šiemet tarp keliasdešimt dalyvių buvo Kauno klinikų gydytojai, slaugytojai, nemedicininiai padalinii darbuotojai, pacientai ir jų artimieji, Kauno Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus moksleiviai, LSMU akademinės sielovados atstovai, Kauno Santaros gimnazijos moksleiviai, Nazareto šeimų judėjimo atstovai, Padedu augti asociacijos vadovė Inga Budrienė. Maldai vadovavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Saulius Bužauskas. Keliasdešimt žmonių su malda ir giesmėmis ėjo nuo Endokrinologijos klinikos iki Skubiosios pagalbos ir traumų centro.

Stočių Evangelijos skaitinius pagal Tiberiados bendruomenės brolio Morkaus parengtą eigą perskaitė gydytojai, slaugytojai, nemedicininiai padalinii, mokyklų, studentų, pacientų atstovai. Vysk. S. Bužauskas sakė mąstymus, o Kauno klinikų dvasinė asistentė pranešdavo, už ką meldžiamės ar pasiūlydavo atlikti užduotį. Kadetai nešė prisikėlimo kryžių ir skaitė mąstymus 4 stotyse. Prie paslaugų centro buvo meldžiamasi už Kauno klinikų bendruomenę, nes

čia susitinkama prie fizinio maisto stalo ir prie dvasinio maisto šv. Luko koplyčioje. Prie šv. Pranciškaus stoties buvo melstasi už kariaujančių šalių gyventojus, prašant taikos visame pasaulyje. Šv. Serafimo Saroviečio stotyje buvo meldžiama Dievo gailėstingumo ir sveikatos ligoniams. Kauno klinikų darbuotojai negalėdami sudalyvauti Šviesos kelyje, prisijungdavo maldai bent trumpam, praeidami stabtelėdavo, išklausydavo vyskupo žodžių, vežamus pacientus vyskupas palaimindavo. Viso kelio metu širdyse nešėmės tuos, kurie negalėjo

eiti kartu dėl ligos ar darbo ir patarimų ligoniams.

Kiekvienos stoties apmąstymas buvo baigiamas žodžiais: „O mano džiaugsmo, Kristus prisikėlė!“, o susirinkusieji atsakydavo „Iš tiesų prisikėlė!“

Šviesos kelią vainikavo giesmė „Pakilk ir šviesk Dievo Bažnyčia“, vyskupo palaiminimas ir Gailėstingumo paveikslėlių dalijimas. „Simboliška, kad nešama žvakė užgeso paskutinėje stotyje, tai reiškia, kad mūsų širdys toliau turi degti ryškiau už šią žvakę ir nešti šviesą pasauliui“, – sakė vysk. Saulius Bužauskas.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Akių ligų klinikos bendrajame personale, darbui Akių ligų konsultaciniame diagnostiniame skyriuje (darbo užmokestis nuo 1998,15 Eur arba nuo 2283,60 Eur (turint universitetinį bakalaurą laipsnį) už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2026-05-20**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Operacinės slaugytojo** 1,75 et. (1 × 1,0 et.; 1 × 0,75 et.) Vaikų chirurgijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 2270,63 Eur už 1,0 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti bendrosios slaugos praktikos licencija ir papildomai baigta operacinės slaugos specializacijos neformaliojo švietimo programa aukštojoje mokykloje arba Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centre (iki 2015 m. vasario 26 d. – Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centre) vykdyta slaugytojo darbo operacinėje specializacijos neformaliojo švietimo programa, arba neformaliojo švietimo Operacinės slaugos programa bei turėti tai patvirtinantį pažymėjimą.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, teisėto darbo su vaikais QR kodą, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2026-05-20**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Tarnybos vadovo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Medicininės technikos tarnyboje (darbo užmokestis nuo 4723,68 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: pareigas gali užimti asmuo, turintis aukštąjį universitetinį išsilavinimą (pageidautina techninį), magistro kvalifikacinį laipsnį. Turėti ne mažiau kaip 3 metų vadovaujamo darbo patirtį su padalinio, kuriam siekiama vadovauti, funkcijomis susijusioje srityje.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, veiklos planą, pretendento anketą, viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2026-05-20**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,5 et (2 × 0,75 et.) Neurologijos klinikos bendrajame personale, darbui Nervų sistemos ligų ambulatoriniame skyriuje (darbo užmokestis nuo 1498,61 Eur arba nuo 1712,70 Eur (turint universitetinį bakalaurą laipsnį) už 0,75 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2026-05-20**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. (1 × 1,0 et.) Neurologijos klinikos bendrajame personale, darbui Neurologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 2179,80 Eur arba nuo 2491,20 Eur (turint universitetinį bakalaurą laipsnį) už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2026-05-20**. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Direktorius medicinai ir slaugai, laikinai vykdamas generalinio direktoriaus funkcijas prof. dr. Kęstutis Stašaitis

SKELBIAMAS KONKURSAS „BENU Vaistinė Lietuva“ „BENU apdovanojimui“ UŽ GERIAUSIAI PARENGTĄ MAGISTRO BAIGIAMĄJĮ DARBĄ SOCIALINĖS AR KLINIKINĖS FARMACIJOS SRITYSE GAUTI

Farmacijos studijų programos 5 kurso studentai, norintys dalyvauti „BENU apdovanojimo“ (paramos teikėjas „BENU Vaistinė Lietuva“, UAB) už geriausiai parengtą magistro baigiamąjį darbą socialinės ar klinikinės farmacijos srityse vardinės stipendijos konkurse, **iki 2026 m. gegužės 27 d. 12 val.**

LSMU Studentų atstovybei (LSMU SA) turi pateikti šiuos dokumentus:

- prašymą dalyvauti „BENU apdovanojimo“ vardinės stipendijos konkurse (prašymas adresuojamas Rektoriui);
- prašymo formos nuoroda [ČIA](#);
- laisvos formos gyvenimo aprašymą;
- elektroninę parengtą gynnimui magistro baigiamojo darbo (atlikto socialinės ar klinikinės farmacijos srityse) kopiją PDF formatu;
- aktyvų dalyvavimą studentiškoje veikloje (*pažymas apie veiklą galima gauti iš savo organizacijų / centrų vadovų*) ir / ar remtinumą (studentai, kurie yra netekę tėvų (tėvių) ar globėjų, turintys neigalius tėvus (tėvius) ar globėjus arba yra iš daugiavaikių šeimų) įrodančius dokumentus;
- kitus pasiekimus įrodančius dokumentus.

Pažymos apie magistro baigiamojo darbo įvertinimą ir bendrą studijų vidurkį prašymus dalyvauti vardinės stipendijos konkurse pateikusiems studentams bus užsakomos centralizuotai (patiems studentams kreiptis į dekanatą dėl šių pažymų išdavimo nereikia).

Svarbi informacija

- Studijų vidurkis turi būti **ne mažesnis kaip 8 balai**.
- Stipendija neskiriama studentams, kuriems 2025 / 2026 m. m. jau buvo paskirta vardinė stipendija iš kitų rėmimo fondų.
- Pateikiami dokumentai (be magistro baigiamojo darbo) turi būti sudėti į vieną dokumentą, išsaugotą PDF formatu, kurio pavadinime nurodytas Vardas, Pavardė, Fakultetas (trumpiniu FF) ir kursas (skaičiumi 5). Magistro baigiamojo darbo elektroninės kopija teikiama atskiru dokumentu, kurio pavadinime taip pat turi būti nurodytas Vardas, Pavardė, Fakultetas (trumpiniu FF) ir kursas (skaičiumi 5).
- Dokumentus prašome siųsti el. paštais info@ismusa.lt, socialinis.komitetas@ismusa.lt ir farmacijos.dekanatas@ismu.lt
- Negavus atsakymo per 36 val., jog dokumentai yra gauti, skambinti tel. +370 600 32330 arba rašyti į [LSMU SA Facebook paskyrą](#).
- Jei kiltų klausimų dėl dokumentų rengimo, prašome kreiptis į LSMU SA administratorių el. paštu info@ismusa.lt, tel. +370 600 32330, arba kreiptis farmacijos.dekanatas@ismu.lt.

Vardinės stipendijos skyrimo komisijos (toliau – Komisija) posėdis vyks **2026 m. birželio 2 d. nuo 14 val.** LSMU centriniuose rūmuose (A. Mickėvičiaus g. 9, Kaunas), Rektorato posėdžių salėje.

Prašymus pateikusių studentų dalyvavimas Komisijos posėdyje yra būtinas.

Apie paskirtą pokalbio laiką prašymus dalyvauti vardinės stipendijos konkurse pateikę studentai bus informuoti el. paštu.

LIETUVOS ENDOKRINOLOGŲ DRAUGIJA, VAIKŲ ENDOKRINOLOGŲ ASOCIACIJA
KAUNO ENDOKRINOLOGIJOS MOKSLŲ KLUBAS, LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
LSMU MA MF ENDOKRINOLOGIJOS KLINIKA, LSMU MA ENDOKRINOLOGIJOS INSTITUTAS

TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ PRAKTINĖ KONFERENCIJA

ENDOKRINOLOGIJA: GYVENIMO CIKLŲ DIALOGAI

Data: 2026 m. gegužės 15 d., penktadienis
Vieta: „Victoria Hotel Kaunas“ konferencijų salė
(Miško g. 11, Kaunas)

Skirta gydytojams endokrinologams, vaikų endokrinologams, vaikų ligų gydytojams, šeimos gydytojams, vidaus ligų gydytojams, dietologams ir kitų specialybių gydytojams, slaugytojams, diabetologams, bendrosios praktikos slaugytojams.

Dalyviams bus išduoti 10 akad. valandų LSMU kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Daugiau informacijos ir registracija:
<https://reg.eventas.lt/EGC2026>

Konferencijos sekretoriatas: [EVENTAS\(PCO&AMC\)@eventas.lt](mailto:EVENTAS(PCO&AMC)@eventas.lt) | +370 686 44483 | sekretoriatas@eventas.lt
www.eventas.lt | [FB@kvalifikuotasmedikas](https://www.facebook.com/kvalifikuotasmedikas)

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO SENATO POSĖDIS. 2026 m. balandžio 30 d.

NUTARIMAS

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231; 2012, Nr. 81-4227, i. k. 1121010NUTA0XI-2147) 37 punkto 6 papunkčiu ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto pedagoginių ir garbės vardų suteikimo nuostatais (patvirtintais 2014 m. gegužės 16 d. Senato nutarimu Nr. 46-15, aktuali redakcija nuo 2021 m. sausio 21 d., Senato nutarimas Nr. 145-03), Senatas **nutaria suteikti**:

- doc. Gintaru Janužiui – profesoriaus pedagoginį vardą ir išduoti atestatą;
- doc. Tomui Lapinskiui – profesoriaus pedagoginį vardą ir išduoti atestatą.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231, i. k. 1101010NUTA0XI-973) 85 ir 87 punktų nuostatomis, atsižvelgdamas į LSMU rektoriaus teikimą ir slapto balsavimo rezultatus, Senatas **nutaria patvirtinti išrinktus**:

- doc. Albertą Daukšą Universiteto Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Chirurgijos klinikos vadovo / Universiteto ligoninės Kauno klinikų Chirurgijos klinikos vadovo / Universiteto Kauno ligoninės Chirurgijos klinikos vadovo pareigoms, 5 metų kadencijai, kurios pradžia 2026-05-21;
- prof. habil. dr. Daivą Rastenytę Universiteto Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Neurologijos klinikos vadovo / Universiteto Kauno ligoninės Neurologijos klinikos vadovo pareigoms, 5-erių metų kadencijai, kurios pradžia 2026-05-27;
- prof. Vaidotą Gurskį Universiteto Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Vaikų ligų klinikos vadovo / Universiteto ligoninės Kauno klinikų Vaikų ligų klinikos vadovo / Universiteto Kauno ligoninės Vaikų ligų klinikos vadovo pareigoms, 5-erių metų kadencijai, kurios pradžia 2026-05-27.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231; 2012, Nr. 81-4227, i. k. 1121010NUTA0XI-2147) 37 punkto 4 papunkčiu, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatas **nutaria**:

1. **Tikslinti sąvoką**, pateiktą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2023 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 173-05 (toliau – Tvarka), įsigaliojusios nuo 2025 m. gruodžio 1 d., 5.45.1. papunktyje, ir išdėstyti ją taip: „5.45.1. **Tarptautinio lygio mokslo straipsnis gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio mokslų srityse** – straipsnis, paskelbtas mokslo žurnale, kuris „Clarivate Analytics Web of Science“ (toliau – WoS) duomenų bazėje yra atitinkamos žurnalų grupės pirmajame, antrajame ar trečiajame kvartilyje (Q1–Q3);“

2. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarkos nauja redakcija įsigalioja nuo 2026 m. spalio 1 d.

3. Skelbti suvestinę Lietuvos sveikatos mokslų universiteto kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarkos redakciją (pridedama).

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231; 2012, Nr. 81-4227) 37 punkto 19 papunkčio nuostatomis, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatas **nutaria patvirtinti** Studentų priėmimo į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą 2026 metais taisyklių, patvirtintų Senato 2025 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 197-02, antrojo skirsnio 2.3.3. punkto pakeitimą ir jį išdėstyti taip:

Konkurse į Universiteto vientisųjų studijų programų valstybės finansuojamas ir valstybės nefinansuojamas vietas gali dalyvauti tik tie stojantieji, kurių konkursinis balas (be universiteto skiriamo papildomo balo) ne mažesnis kaip:

- Studijų programa „Medicina“ – 6,0;
- Studijų programa „Odontologija“ – 6,0;
- Studijų programa „Veterinarinė medicina“ – 5,4;
- Studijų programa „Farmacija“ – 4,0.

Konkurse į Universiteto pirmosios pakopos studijų programų valstybės finansuojamas vietas ir valstybės nefinansuojamas vietas gali dalyvauti tik tie asmenys, kurių konkursinis balas (be universiteto skiriamo papildomo balo) ne mažesnis kaip 4,0.

Išimtis – mažiausias stojamasis konkursinis balas netaikomas stojantiesiems, kurie yra atleisti nuo brandos egzaminų dėl ligų, nurodytų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. sausio 8 d. įsakyme Nr. V-11/18 „Dėl Ligų, galinčių būti pagrindu atleisti asmenis nuo brandos egzaminų, sąrašo patvirtinimo“. Mažiausias konkursinis balas skelbiamas Universiteto interneto tinklalapyje <https://lsmu.lt/lt/priemimas/>.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231) antrojo skirsnio 37 punkto 2 papunkčiu Senatas **nutaria patvirtinti** pirmosios pakopos studijų programos „Burnos higiena“ (anglų k.) antrojo kurso (1 priedas) 2026–2027 m. m. patikslintą studijų planą ir koreguotą bendrą kontaktinių valandų skaičių.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr.81-4231) 37 punkto 12 papunkčio nuostatomis, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatas **nutaria tvirtinti** 2026 metų bendrojo priėmimo į Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Vilniaus universiteto rezidentūros studijas bendrojo principus ir priėmimo į Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rezidentūros studijas priėmimo taisykles.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr.81-4231) 37 punkto 12 papunkčio nuostatomis, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatas **nutaria tvirtinti** priėmimo į Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rezidentūros studijas vietų skaičių (pridedama).

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto statuto (Žin., 2010, Nr. 81-4231; 2012, Nr. 81-4227, i. k. 1121010NUTA0XI-2147) 37 punkto 1 papunkčiu, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato darbo reglamento 16.1 punktu, LSMU senatas **nutaria patvirtinti** doktorantūros studijų dalyko „Realaus pasaulio duomenų valdymas, analizė ir pakartotinis naudojimas“ programą (pridedama).

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) mokslo instituto tarybos rinkimų reglamentu, patvirtintu LSMU senato 2011 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13-03 ir pakeistu LSMU senato 2017 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 96-05, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senatas **nutaria**:

1. **Sudaryti** šios sudėties rinkimų komisiją Virškinimo sistemos tyrimų instituto Tarybos rinkimams organizuoti:

Dr. Rima Ramonaitė (pirmininkė)

Dr. Violeta Šaltenienė (sekretorė)

Darius Stukas

Arenida Bartkevičienė

Justina Gužauskienė

2. **Paskelbti** Virškinimo sistemos tyrimų instituto tarybos rinkimų datą – 2026 m. gegužės 15 d.

Vadovaudamasis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) mokslo instituto tarybos rinkimų reglamentu, patvirtintu LSMU senato 2011 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13-03, pakeistu LSMU senato 2017 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 96-05, LSMU senatas **nutaria nustatyti** LSMU Virškinimo sistemos tyrimų instituto tarybos narių skaičių ir jų kvotas:

LSMU Virškinimo sistemos tyrimų institute – 7 nariai, iš jų:

Instituto direktorius – narys pagal pareigas;

Studentų atstovas – 1 narys;

Instituto mokslininkų išrinkti nariai – 3 nariai;

Senato paskirti nariai – 2 nariai.

Senato pirmininkė prof. Jūratė Macijauskienė

Senato sekretorė prof. Ramunė Morkūnienė

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, skelbia viešuosius konkursus, į kuriuos pretenduojantys asmenys turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2023 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 173-05 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką (Nuoroda) eiti šias dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Medicinos fakultete:

Endokrinologijos klinikoje:

- **3 docentų** (3 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,27) ir **1 vyresniojo lektoriaus** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,12).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo endokrinologo medicinos praktikos licenciją.

Neurochirurgijos klinikoje:

- **1 lektoriaus** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,09).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo anesteziologo reanimatologo medicinos praktikos licenciją.

Odontologijos fakultete:

Ortodontijos klinikoje:

- **2 lektorių** (1 × 0,25 et., 1 × 0,5 et., mokslo kryptis – odontologija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,08).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo ortodonto medicinos praktikos licenciją.

Slaugos fakultete:

Reabilitacijos klinikoje:

- **1 asistento** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – slauga, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13) ir **2 lektorių** (2 × 0,5 et., mokslo kryptis – slauga, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,08).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: 1 × 0,5 et. asistentui ir 1 × 0,5 et. lektoriui: kineziterapeuto profesinė kvalifikacija, gebėti vadovauti studentų mokslinei veiklai, turėti darbo patirties dėstyti studijų dalykus SF programos „Kinezite-

rapija“ studentams, 1 × 0,5 et. lektoriui: socialinio darbo patirtis, gebėti vadovauti studentų mokslinei veiklai, turėti darbo patirties dėstyti studijų dalykus SF programų „Ergoterapija“, „Išplėstinė reabilitacijos specialisto praktika“ ir „Dailės terapija“ studentams.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Veterinarijos fakultete:

Anatomijos ir fiziologijos katedros Virškinimo fiziologijos ir patologijos centre:

- **1 mokslo darbuotojo** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – veterinarija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,13).

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti darbo patirties atrajotojų didžiojo prieskrandžio turinio mikrobiologinių tyrimų srityje.

* pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

Numatoma darbo pradžia – **2026 m. lapkričio 9 d.**

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.

4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal *Europass* formą).

5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesoriaus, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).

6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.

7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.

8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį susisiekti.

9. Anglų kalbos lygį įrodantį dokumentą.

10. Pretendento veiklos planą penkerių metų laikotarpiui.

Dokumentus pateikti **iki 2026 m. birželio 8 d.** Personalu tarnybai, A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas (I a. 102 kab.).

Pasiteirauti tel. 0 37 465415.

DISERTACIJOS GYNIMAS

2026 m. birželio 19 d. 14 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Akių ligų klinikos Prof. P. Avižonio auditorijoje (Eivenių g. 2, LT-50161 Kaunas), viešame Medicinos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama Džastinos Čebatorienės daktaro disertacija „Amžinė geltonosios dėmės degeneracija: imunogenetinių ir mikrobiotos žymenų paieška“ (medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Rasa Liutkevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Medicinos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Rasa Ugenskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Nariai:

prof. dr. Ingrida Janulevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Danielius Serapinas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Janina Tutkuvienė (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

doc. dr. Ilze Elbere (Latvijos mokslinių tyrimų ir studijų centras, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslo centras

BIRŽELIO 9
7:30 – 18:30

**PASAULINIS APSTALINIS
GAILESTINGUMO KONGRESAS**

LSMU SIELOVADA KVIEČIA DALYVAUTI
GAILESTINGUMO KONGRESE VILNIUJE
DATA BIRŽELIO 9 D.
IŠVYKSTAME 7:30 VAL. – GRĮŽTAME 18:30 VAL.

**KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS**

**JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ**

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

 +370 37 326500 kraujo.centras@kaunoklinikos.lt Kauno klinikų Kraujo centras